

Newspaper : Naew Na	Date: 25 May 2014
'HEADLINE' : นกกระजิบหญ้าสีเรียบ PLAIN PRINIA	Page: 6
Section : กีฬา	Column Inch : 57
Circulation : 100,000	PR Value : 128,250

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

วิทยาศาสตร์

สำหรับเยาวชน

นกกระจิบหญ้าสีเรียบ PLAIN PRINIA

จากการสำรวจพื้นที่ในเทคโนธานี จังหวัดปทุมธานี พบว่ามีนกหลากหลายชนิด เช่น นกเอี้ยงหงอน นกเอี้ยงสาธิตา นกเอี้ยงต่าง นกยางกรอก นกยางโทน นกปากห่าง นกแซงแซวหางปลา และนกอื่นๆ อีกมาก ท่านเชื่อไหมว่าก่อนน้ำท่วมปี พ.ศ.2554 นั้น ผู้เขียนพบชนิดของนกในเทคโนธานีถึงเกือบ 100 ชนิดทีเดียว แต่ปัจจุบันนี้พบเหลือเพียง 80-80 ชนิดเท่านั้น เพราะระบบนิเวศวิทยาทางธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ของแหล่งที่อยู่อาศัยได้เปลี่ยนแปลงไป ข้อสำคัญที่สุดคืออาหารไม่อุดมสมบูรณ์เหมือนก่อน จึงไม่เหมาะต่อการขยายพันธุ์ของนก

เมื่อผู้เขียนเดินสำรวจเกาะไม้รั้วริมขอบสระไปเรื่อยๆ มีเสียงนกหลายชนิดส่งเสียงเจื้อยแจ้วเจราเจกกัน มีทั้งเสียงร้องเหมือนคนหัวเราะขบขันอย่างนกเอี้ยง เสียงร้องเหมือนคนเจ็บปวดอย่างนกพิราบป่า หรือเสียงร้องเล็กๆ โสๆ ของนกกระจิบสวนที่ร้องจิ๊บ...จิ๊บ...บ่งบอกชื่อตัวเองอย่างสม่ำเสมอ แล้วพลันสายตาก็เลื้อยไปเห็นเจ้านกกระจิบหญ้าชนิดหนึ่ง มีสีไม่สะดุดตาสักเท่าไรนัก แต่ก็น่าสนใจไม่น้อย นกชนิดนี้มีชื่อว่า “นกกระจิบหญ้าสีเรียบ” นั่นเอง

นกกระจิบหญ้าสีเรียบ (Plain Prinia) เป็นนกประจำถิ่นขนาดเล็ก ที่มีปริมาณมากและพบเห็นได้บ่อย ทางภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงใต้ มีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Prinia inornata* คำว่า “inornata” มาจากภาษาละตินที่แปลว่า “ไม่มีเครื่องประดับ” หรือ “สีเรียบๆ จืดๆ” จัดอยู่ในวงศ์นกขอดข้าวและนกกระจิบหญ้า (Cisticolidae) อาศัยอยู่ตามป่าละเมาะใกล้แหล่งน้ำ ทั้งพุ่มไม้ที่ขึ้นเดี่ยวๆ ป่าหญ้า

ทุ่งนา บึง ป่าชายเลน ป่ากอก ป่าอ้อ ป่าแขม และสวนสาธารณะ ตั้งแต่พื้นราบไปจนถึงระดับความสูง 800 เมตร

สกุลนกกระจิบหญ้าทั่วโลกมี 27 ชนิดด้วยกัน ส่วนประเทศไทยเราพบเพียง 6 ชนิด ได้แก่ นกกระจิบหญ้าสีน้ำตาล (Brown Prinia) นกกระจิบหญ้าตัวขาว (Hill Prinia) นกกระจิบหญ้าสีข้างแดง Rufescent Prinia) นกกระจิบหญ้าอกเทา (Grey-breasted Prinia) นกกระจิบหญ้าท้องเหลือง (Yellow-bellied Prinia) และนกกระจิบหญ้าสีเรียบ (Plain Prinia) นกกระจิบหญ้าสีเรียบ ขนาดความยาววัดจากปลายปากถึงปลายหางประมาณ 13-15 เซนติเมตร หัว ลำตัวด้านบน และปีกมีสีน้ำตาล เหนือตามีแถบขาวเหมือนคิ้วสีขาวหรือสีขาวแกมเหลือง ที่กระหม่อมมีลายขีดประเป็นเส้นสีเนื้อจางๆ ปลายปากแหลมสีน้ำตาลเข้ม โคนปากสีส้มอ่อนอมชมพู ท้องสีเหลืองอมน้ำตาลอ่อนออกขาว ช่วงใต้คอถึงอกสีขาวนวลหางยาวสีน้ำตาล ปลายหางด้านล่างสีขาว ขาและนิ้วสีเนื้อออกชมพู นกทั้งสองเพศคล้ายกัน โดยทั่วไปจะพบนกชนิดนี้อยู่เป็นคู่ บางครั้งอาจพบเป็นครอบครัว มีพ่อ แม่ และลูกนก 2-4 ตัว ออกหากินอยู่ใกล้ๆ กัน ตามพุ่มไม้ต่างๆ ใกล้แหล่งน้ำที่มีปากก ป่าอ้อ ป่าแขม ป่าละเมาะ ป่าชายเลน และในสวนสาธารณะ อาหารของมันเป็นพวกแมลง ไข่ของแมลง และตัวหนอน เมื่อมันกินอิ่มหน้าสำราญแล้วก็จะขึ้นมาเกาะที่ยอดหญ้าหรือกิ่งไม้แห้งพร้อมกับร้องเป็นจังหวะเพลงดัง “จืด...จืด...จืด...ทริค...ทริค...ค...ค...” ฟังไพเราะทีเดียว

นกกระจิบหญ้าสีเรียบจะผสมพันธุ์ในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนตุลาคม เมื่อนกวัยหนุ่มสาวหาคู่ใจชอบพอกันดีแล้ว จะชวนกันมาสร้างเรือนหอ บรรดานกกระจิบทุกชนิดมีหัวสีประที่ละเอียดอ่อนสามารถเขี่ยปีกถักร้อยเรือนรักได้ดีทีเดียว มันจะช่วยกันไถไม้ใบไม้หลายๆ ใบมารวมกัน และฉีกใบหญ้าเป็นเส้นยาวเล็กๆ เช็บสานให้ใบติดกันแล้วยึดติดไว้ที่ง่ามกิ่งของต้นไม้ รูปทรงคล้ายกระบองหรือแจกัน มีทางเข้าออกอยู่ด้านบน ที่พื้นวังรองด้วยใบไม้แห้งหรือดอกหญ้า และวังจะสูงจากพื้นดินประมาณ 1-1.50 เมตร เมื่อสร้างเรือนหอเสร็จก็ใกล้คลอดพอดี ตัวเมียจะวางไข่ครั้งละ 3-6 ฟอง ทั้งคู่จะผลัดกันกกไข่ ใช้เวลาฟักไข่ 11-12 วัน เมื่อลูกนกออกจากไข่ทั้งพ่อและแม่ก็จะผลัดกันไปหาอาหารมาป้อนลูกนกช่วยกันเลี้ยงดูลูกอยู่ประมาณ 10-12 วัน ลูกนกจึงมีขนขึ้นเต็มตัวและแข็งแรงดีแล้วก็จะหัดบิน หาอาหารกินเอง ถ้าสภาพพื้นที่มีความเหมาะสมและมีอาหารอุดมสมบูรณ์ พวกนกกระจิบหญ้าสีเรียบจะเร่งสร้างรังขึ้นกันเสมอเพราะใน 1 ปี พวกเขาอาจเปลี่ยนคู่หาแฟนใหม่ได้ไม่ซ้ำหน้า และแน่นอน เจ้านกกระจิบหญ้าสีเรียบนี้ก็ต้องสร้างรังได้มากกว่า 1 รังด้วย

ถึงแม้ว่านกกระจิบหญ้าสีเรียบจะเห็นได้น้อยกับการเลี้ยงดูของตนเองสักแค่ไหนก็ตาม นกชนิดนี้ยังมีน้ำใจในการเลี้ยงดูลูกนกชนิดอื่นอีกเช่นกัน เพราะมีเจ้านกที่โตแล้วรักสนุกคอยแอบเอาไข่ของตัวไปวางให้นกกระจิบหญ้าสีเรียบเลี้ยงดูเสมอ นั่นก็เพราะไม่พ้นพวกนกอีवानดักแด และพวกนกคักคูขนาดเล็กนั่นเอง

ปัญญาพร ศรีบุญช่วย

ฝ่ายเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)